

Modele organizacji studiów. Czy uczelniom zagraża postępujący proces nieadekwatności kształcenia?

Polsko-Ukraińska Szkoła Zarządzania
Strategicznego w Szkolnictwie Wyższym

8 lipca 2024, Pabianice

Dr hab. Ewa Chmielecka, prof. SGH

Czym są „modele organizacji studiów”?

Dwa bieguny:

- Model „tradycyjny”
- Model „kompetencji dla przyszłości”

Zwykle w polskich uczelniach mieszanka obydwu.

- Przewaga „tradycyjnego”
- Ale są też ośrodki kształcące niemal w całości „dla przyszłości”

Model „tradycyjny”

- Kontekst historyczny: uniwersytet Humboldta
- Studia mają dać trwałą podstawę do podjęcia pracy zawodowej, działalności społecznej, etc (plus „doksztalcanie”)
- Duże jednostki kształcenia (całosemestralne, całoroczne) stanowią trzon procesu dydaktycznego
- Większość zajęć w postaci „podawczej” - mało metod aktywizujących i pobudzających kreatywność
- Brak elastyczności programu - swoboda wyboru zajęć / wykładowców ograniczona do minimum gwarantowanego przepisami - student nie tworzy własnej ścieżki studiów lecz realizuje program „kierunku studiów”
- Studenci mają minimalny udział w tworzeniu programów kierunków studiów
- Studenci są „nauczani” , ich praca to głównie zapamiętywanie treści, rozwiązywanie zadanych zadań.
- Użycie narzędzi EHEA z niewielkim wykorzystaniem ich potencjału organizacyjnego, np..
 - Związywanie ECTS z wymiarem godzinowym zajęć
 - Dostosowywanie deskryptorów ram kwalifikacji do opisu treści zajęć a nie „na odwrót” do projektowania programów studiów
 - Podporządkowanie zamierzonych efektów kształcenia treściom programowym
- Uznawanie efektów uczenia się zdobytych poza uczelnią – praktycznie nieobecne
- Mikropoświadczenia – praktycznie nieobecne
- Zaniedbywanie kształtowania kompetencji społecznych – cele kształcenia ograniczone do wiedzy i umiejętności praktycznych.

Co sprzyja trwałości modelu „tradycyjnego”?

- Łatwość zarządzania procesem dydaktycznym
- Wygoda kadry nauczającej
- Częściowo przepisy prawa (przynajmniej w Polsce)
- Niższe koszty procesu dydaktycznego
- Model zapewniania jakości bazujący na ocenie przestrzegania przepisów przez uczelnie (patrz PKA)
- Izolacja od otoczenia społecznego uczelni i jego problemów – „wieża z kości słoniowej”

Ale także

- Szacunek dla tradycyjnego modelu uniwersytetu i wartości akademickich: prawdy, autonomii instytucjonalnej, swobód akademickich wspólnoty.

Model „kompetencji dla przyszłości”

- Kontekst historyczny: wyzwania współczesności, Proces Boloński
- Lifelong Learning jako założenie fundamentalne edukacji
- Dłuższe i krótkie jednostki kształcenia (ich efekty) sumujące się w ścieżkę studiów i kompetencje absolwenta
- Większość zajęć za pomocą metod aktywizujących i pobudzających kreatywność („uczenie się”), w szczególności
 - Problem-based learning
 - Project-based learning
 - Praca zespołowa
- Elastyczność - swoboda wyboru zajęć i wykładowców, student tworzy własną ścieżkę studiów w ramach przyjętych zasad
- Studenci mają znaczący udział w tworzeniu programu studiów - „student centered learning”
- Praca własna studentów – „uczenie się” przez rozwiązywanie problemów, tworzenie projektów, pracę zespołową
- Użycie narzędzi EHEA z wykorzystaniem ich potencjału, np.
 - Związywanie ECTS z nakładem pracy studenta potrzebnym do uzyskania efektów kształcenia
 - Wykorzystanie deskryptorów ram kwalifikacji do projektowania programów studiów
 - Podporządkowanie treści programowych i metod efektom kształcenia
- Uznawanie efektów uczenia się zdobytych poza uczelnią – konieczne
- Mikropoświadczenia – konieczne
- Kształtowanie postaw (kompetencji społecznych) wbudowane w programy studiów

Co sprzyja wdrożeniu modelu „kompetencji dla przyszłości”?

- „Wyzwania współczesności” których nie można + nowe rozumienie odpowiedzialności uczelni
- Dyrektywy Procesu Bolońskiego i stanowiska innych organizacji akademickich
- Związki z uczelni z otoczenie społecznym – odpowiedzialność uczelni „za” to otoczenie
- Standardy jakości kształcenia nastawione na efekty uczenia się i ESG
- Wzrost liczby studiujących (5-krotny w latach 2000 – 2040)
- Wzrost liczby i dywersyfikacja uczelni, metod i treści nauczania
- Lifelong learning jako konieczność
- uczenie się poza systemem edukacji (kompetencje „nieformalne”)
- Rozwój distance learning (Moocs, pandemia)

A co utrudnia ten proces?

- Komplikacje w zarządzania procesem dydaktycznym, np. rozliczanie pensum dydaktycznego
 - Nakład pracy studenta (ECTS) a nakład pracy nauczyciela (?)
- Wyższe koszty kształcenia (elastyczność studiowania je podnosi)
- Częściowo przepisy prawa (przynajmniej w Polsce)
- Model zapewniania jakości bazujący na ocenie realizacji przepisów (PKA)

Skąd czerpać wiedzę o tym jaki jest stan wdrożenia tych modeli ?

- Brak systematycznie zbieranych danych na ten temat (przynajmniej w Polsce)
- ale dostępne są:
 - Raporty z ocen jakości kształcenia PKA
 - Programy badawcze dotyczące niektórych aspektów tych modeli (patrz np. DASCHE, IBAR, Effect) – choć nie całości systemu
 - Literatura przedmiotu, dokumenty urzędowe
 - Oraz doświadczenia własne.

Nieadekwatność modelu „tradycyjnego” - do czego?

- „Kompetencji dla przyszłości” – niepewność i nieprzewidywalność w wielu kontekstach - patrz „Prognoza 2030”
- „Świata (bez) pracy”
 - Zawód – co to takiego?
 - Kształcenie praktyczne – jak je rozumieć
 - Uniwersalne modele absolwenta a nie „sylwetka” związana z kierunkiem
- Postulatów otoczenia społecznego: ESG (Environment, Society, Governance)
- Społecznej odpowiedzialności uczelni
- Emancypacji i nowego stylu życia młodzieży (pokolenia „Z” i „Alfa”
 - Adaptacja, ale też powinność formowania postaw - jak znaleźć kompromis?
 - „student centered learning”
- Postulatów bolońskich i narzędzi EHEA
 - Przykład – integrująca rola ram kwalifikacji przy różnorodności i „rozdrobieniu” form kształcenia
- Standardów jakości kształcenia – patrz nowe wytyczne EHEA a standardy PKA.

Jak kształcić „dla przyszłości”?

- Jakie kompetencje absolwentów rozwijać?
- Czy nasze uczelnie takie kompetencje rozwijają?
- A jeśli tak – to jak to czynią?
- Czy czynią to odpowiedzialnie i z zaangażowaniem w wyzwania współczesności?
- Czy stawia to przed uczelniami nowe zadania dotyczące organizacji dydaktyki? Jakie?

Nowa idea uniwersytetu odpowiedzialnego społecznie

(responsibility and responsiveness)

- Zmiana w rozumieniu tej odpowiedzialności
 - Od odpowiedzialność „WOBEC” [przed] otoczeniem społecznym, władzami („rozliczalność” – accountability)
 - Do odpowiedzialność „ZA” to otoczenie i za jego przyszłość
 - Oraz zaangażowania w rozpoznawaniu i pokonywaniu wyzwań współczesności
- A dodatkowo: także odpowiedzialność państwa za umożliwienie uniwersytetom pełnienia tej funkcji.

Zaangażowanie uczelni w problemy świata, to dzisiejsze wyjście nauki z „wieży z kości słoniowej” oraz szansa na sprostanie wyzwaniom współczesności.

- Zaangażowanie w sposób właściwy dla uniwersytetu i z poszanowaniem wartości akademickich
- ESG – Environment, Society, Governance – na ile dotyczy uczelni?

Patrz m.in.

- Komunikaty Procesu Bolońskiego (z Paryża , Rzymu i Tirany)
- Dokumenty 20-lecia PB z Bolonii
- Dokumenty programowe EUA i ESU
- Dokumenty programowe ESG
- etc.

“Shaping our future together” - ONZ

Source: UN: 2015

Kompetencje dla przyszłości i rewolucja technologiczna

(wyznaczniki OECD i Banku Światowego sprzed kilku lat)

- Baterie nowej generacji (Large-Scale Power....)
- Big data i Blockchain
- Digital twins
- 3-D printing
- Genetyka optyczna
- Internet rzeczy
- Inżynieria metaboliczna
- Materiały dwuwymiarowe [2-D materials]
- Nanosensory i Internet nanorzeczy
- Organs-on-chips
- Pojazd autonomiczny
- I wiele innych

Sztuczna inteligencja jeszcze nieobecna!

Kompetencje zawodowe a kompetencje dla przyszłości

- Zmiana zawodu 12 razy w życiu?
- Znikanie zawodów?
 - A może zmiana rozumienia/pojęcia zawodu?
 - Przykład: „influencer”
- Chmura kompetencji?
- Kompetencje tranzytywne jako kompetencje zawodowe?

Rewolucja technologiczna – konsekwencje

- “Świat bez (ludzkiej) pracy”:
 - koniec pracy czy „praca na nowo rozumiana”?
 - jak zachować sens życia w świecie bez pracy?
 - czy można być szczęśliwym w świecie bez pracy?
- Przeformułowanie sensów życia – czy jesteśmy do tego przygotowani?
 - „minimalny dochód gwarantowany”?
 - A co poza tym?
 - Zanik refleksji aksjologicznej
 - Bezrefleksyjne zabawy narzędziami

Zaniedbania w kształtowaniu kompetencji społecznych przez edukację.

Kształcenie dla przyszłości – pierwsze sygnały

SOLVING FUTURE SKILLS CHALLENGES
[UK Universities 2018]

*„The fourth industrial revolution could involve ‘a revolution more comprehensive and all-encompassing than anything we have ever seen’ (World Economic Forum, 2016). The combination of multiple changes, such as through robotics, artificial intelligence and the internet of things, looks set to disrupt whole sectors and organizational structures, and is **unlikely to leave many jobs untouched**....*

The linear model of education–employment–career will no longer be sufficient ...

[Liniowy model: edukacja – zatrudnienie – kariera już nie wystarcza ...]

*Subject-specific skills will need to be underpinned by a range of **transferable skills**....*

*The demand for graduates is robust, but in an uncertain environment, it is difficult **to predict future demand**....”*

„Edukacja dla przyszłości”

Trwałość wiedzy i umiejętności

- Znaczna trwałość wiedzy teoretycznej dającej rozumienie świata
- Nietrwałość specjalistycznych kompetencji zawodowych
- Względna trwałość i uniwersalność kompetencji tranzytywnych (w tym społecznych) takich jak:
 - „Adaptacja do zmiany” (rozumienie nieuchronności zmiany? Umiejętność sprostanie zmianie i zarządzania nią?)
 - uczenie uczenia się – najważniejsza cecha przygotowująca do Lifelong Learning ,
 - krytycyzm i autokrytycyzm,
 - W szczególności co do źródeł informacji
 - Do posiadanej wiedzy i umiejętności – rozumienie konieczności LLL
 - rozwiązywanie problemów,
 - innowacyjność i kreatywność
 - współpraca i komunikacja
 - nawyk refleksji aksjologicznej
 - nawyk zaangażowania społecznego
 -

„Education for the future” – raport OECD 2017

- Interdisciplinary /transitive skills
 - Creative and analytical
 - Leadership
 - Digital and technical
 - Global awareness
 - Civic activities
 -

Jak tego uczyć?

European Principles for Enhancement of L&T

effect

EUROPEAN FORUM FOR ENHANCED COLLABORATION IN TEACHING

Enhancing the education mission of European universities: A proactive response to change

Since their foundation, universities have led the discovery and development of new knowledge through research, and disseminated and applied that knowledge through education, teaching and other forms of knowledge transfer. But the world is changing, as knowledge is developed, transmitted and applied at an ever faster pace. Universities need to lead this process, and to ensure that an increasingly diverse range of students and learners are supported so they can access, understand and interpret this knowledge in new and creative ways.

Over the past two decades, European higher education has successfully undergone fundamental change at system and institutional levels, linked to national reforms, the Bologna Process, and European Union initiatives. As a result, student-centred learning, quality assurance (QA) and a learning outcomes approach are key elements of higher education in Europe today. There is also strong consensus on the need to further enhance accessibility and inclusion, and to provide a broader and more diversified educational experience. Enhancing the profile of teaching and innovative pedagogies, strengthening the link between education and research, promoting the use of new technologies for teaching and learning, and communicating the overall importance of higher education for individuals and society: these topics are all on the agenda and are discussed and explored actively at national and institutional levels across Europe.

European Principles for the Enhancement of Learning and Teaching

In order to support the enhancement of learning and teaching in European universities, and to inspire and facilitate ongoing exchange and cooperation in this field among universities and between national and European initiatives, the following set of ten Principles for the Enhancement of Learning and Teaching is proposed.

These Principles underpin the need to re-emphasise the education mission of the university. They

1

The higher education learning experience nurtures and enables the development of learners as active and responsible citizens, critical thinkers, problem solvers, equipped for life-long learning.

Higher education equips people with the confidence and skills to live and learn in a changing world, able to proactively address their own and the world's grand challenges.

1 The higher education learning experience nurtures and enables the development of learners as active and responsible citizens, critical thinkers, problem solvers, equipped for life-long learning.

Higher education equips people with the confidence and skills to live and learn in a changing world, able to proactively address their own and the world's grand challenges.

2 Learning and teaching is learner-centred.

The university should provide learning opportunities tailored to the needs and capabilities of diverse learners. It should nurture a culture and an environment in which reciprocal learning between students and teachers can take place. Students are actively engaged as co-creators in all aspects of the learning experience, and share the responsibility for their own learning, in partnership with the staff of the institution.

#EFFECT_EU
bit.ly/EFFECTproject

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

effect

EUROPEAN FORUM FOR ENHANCED COLLABORATION IN TEACHING

3 Commitment to learning and teaching is integral to the purpose, mission and strategy of the university.

Enhancing learning and teaching requires that the mission reflects the educational purpose and values of the institution. Comprehensive, values-based institutional strategies are needed to guide the learning and teaching initiatives, and enhance their impact and sustainability.

4 Institutional leadership actively promotes and enables the advancement of learning and teaching.

An institution-wide strategy requires the institutional leadership team to drive, support and maintain the focus on learning and teaching.

5 Learning and teaching is a collaborative and collegial process involving collaboration across the university and with the wider community.

The entire institution, including students, administrative and technical staff are actively involved in learning and teaching. Opportunities in the private, public and voluntary sectors are essential to enable students and graduates to fulfil meaningful roles in an ever-changing society. Learning and teaching processes ultimately promote social responsibility.

6 Learning, teaching and research are interconnected and mutually enriching.

Connection between research and education is essential to stimulate innovation and creativity in the learning experience and to advance knowledge. Learning and teaching in universities is informed by research and encourages students to engage in research and creation of new knowledge.

7 Teaching is core to academic practice and is respected as scholarly and professional.

As a core function of higher education, teaching is recognised as a professional and skilled activity, which is actively promoted through recruitment, staff development (including

there has to be appropriate and sustainable funding for developing and carrying out teaching. Resources are allocated and used to support a long-term strategic approach for enhancing learning and teaching. Learning and teaching is structured in a sustainable way, with distributed leadership and clearly articulated responsibilities, including at discipline and programme levels.

10 Institutional QA for learning and teaching aims at enhancement, and is a shared responsibility of staff and students.

In line with the ESG, institutional QA develops flexible, fit-for-purpose processes suited to evaluate and demonstrate the quality of the learning experience. It is geared toward continuous improvement and fostering a culture that engages everyone in the university community in assuring and enhancing the quality of learning and teaching.

#EFFECT_EU
bit.ly/EFFECTproject

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Wybrane kompetencje wraz ze wskazówkami określającymi metody kształcenia (World Economic Forum, Davos 2016)

Kompetencje	Wskazówki dotyczące metod ich rozwijania
krytyczne myślenie	Umiejętność dawania konstruktywnego feedbacku studentom.
kreatywność	Oferowanie możliwości budowania i innowacyjności; umożliwienie podejmowania autonomicznych wyborów studentom.
komunikacja	Tworzenie środowiska uczelnia się wymuszającego komunikowanie się na różnych poziomach i w różnych dyscyplinach
współpraca	Wdrażanie projektów budujących tolerancję i respektowanie innych poprzez między innymi prace w grupie
ciekawość	Stawianie w ciągu całego curriculum wielu pytań o różnej złożoności umożliwienie studentom udzielania autonomicznych odpowiedzi oraz dokonywania wyborów wspieranie pewności siebie w zadawaniu pytań.
inicjatywa	Nakreślenie projektów długoterminowych; budowanie zaufania w procesie stopniowego osiągnięcia doskonałości kierunkowej studentów.
wytrwałość	Stwarzać studentom możliwości uczenia się na własnych błędach i porażkach
adoptowalność	Wprowadzać zmienne i elastyczne schematy uczenia się w studentów
przywództwo	Wspieranie projektów rozwijających empatii wśród studentów umiejętność negocjowania i wzajemnego motywowania się
Spoleczna świadomość	Wdrażanie w curriculum elementów związanych z budowaniem poszanowania i tolerancji dla innych, wspieranie inicjatyw budujących świadomość studentów jako członków społeczności danej uczelni danego kraju ale także w ujęciu globalnym

21st-Century Skills

Foundational Literacies

How students apply core skills to everyday tasks

1. Literacy

2. Numeracy

3. Scientific literacy

4. ICT literacy

5. Financial literacy

6. Cultural and civic literacy

Competencies

How students approach complex challenges

7. Critical thinking/
problem-solving

8. Creativity

9. Communication

10. Collaboration

Character Qualities

How students approach their changing environment

11. Curiosity

12. Initiative

13. Persistence/
grit

14. Adaptability

15. Leadership

16. Social and cultural awareness

Lifelong Learning

Jak tego uczyć?

MODEL KLASYCZNY

MODEL ODWRÓCONY (FLIPPED)

Deskryptory uniwersalne – 6 poziom PRK

Czy wykorzystujecie Państwo te deskryptory do projektowania efektów kształcenia i programów zajęć?

Poziom 6 – Wiedza Absolwent zna i rozumie:	Poziom 6 – Umiejętności (P6U_U) Absolwent potrafi	Poziom 6 – Kompetencje społeczne (P6U-K) Absolwent jest gotów do:
<p>W zaawansowanym stopniu – fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi.</p> <p>Różnorodne, złożone uwarunkowania prowadzonej działalności</p>	<p>Innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie</p> <p>Komunikować się z otoczeniem, uzasadniać swoje stanowisko</p>	<p>kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim</p> <p>samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje, i organizacji, w których uczestniczy, przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań</p>

Deskryptory właściwe dla szkolnictwa wyższego

- 6 poziom PRK. Czy wykorzystujecie Państwo te deskryptory do projektowania efektów kształcenia zajęć?

Poziom 6 – Wiedza Absolwent zna i rozumie:	Poziom 6 – Umiejętności Absolwent potrafi:	Poziom 6 – Kompetencje społeczne Absolwent jest gotów do:
<p>w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu kształcenia.</p> <p>Fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji.</p> <p>Podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.</p>	<p>Wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez:</p> <ul style="list-style-type: none">– właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji,– dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT) <p>Komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich.</p> <p>Posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.</p> <p>Planować i organizować pracę – indywidualna oraz w zespole.</p> <p>Samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.</p>	<p>Krytycznej oceny posiadanej wiedzy.</p> <p>Uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.</p> <p>Wypełniania zobowiązań społecznych, Współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego. Inicjowania działania na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.</p> <p>Odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none">• przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych,• dbałości o dorobek i tradycje zawodu.

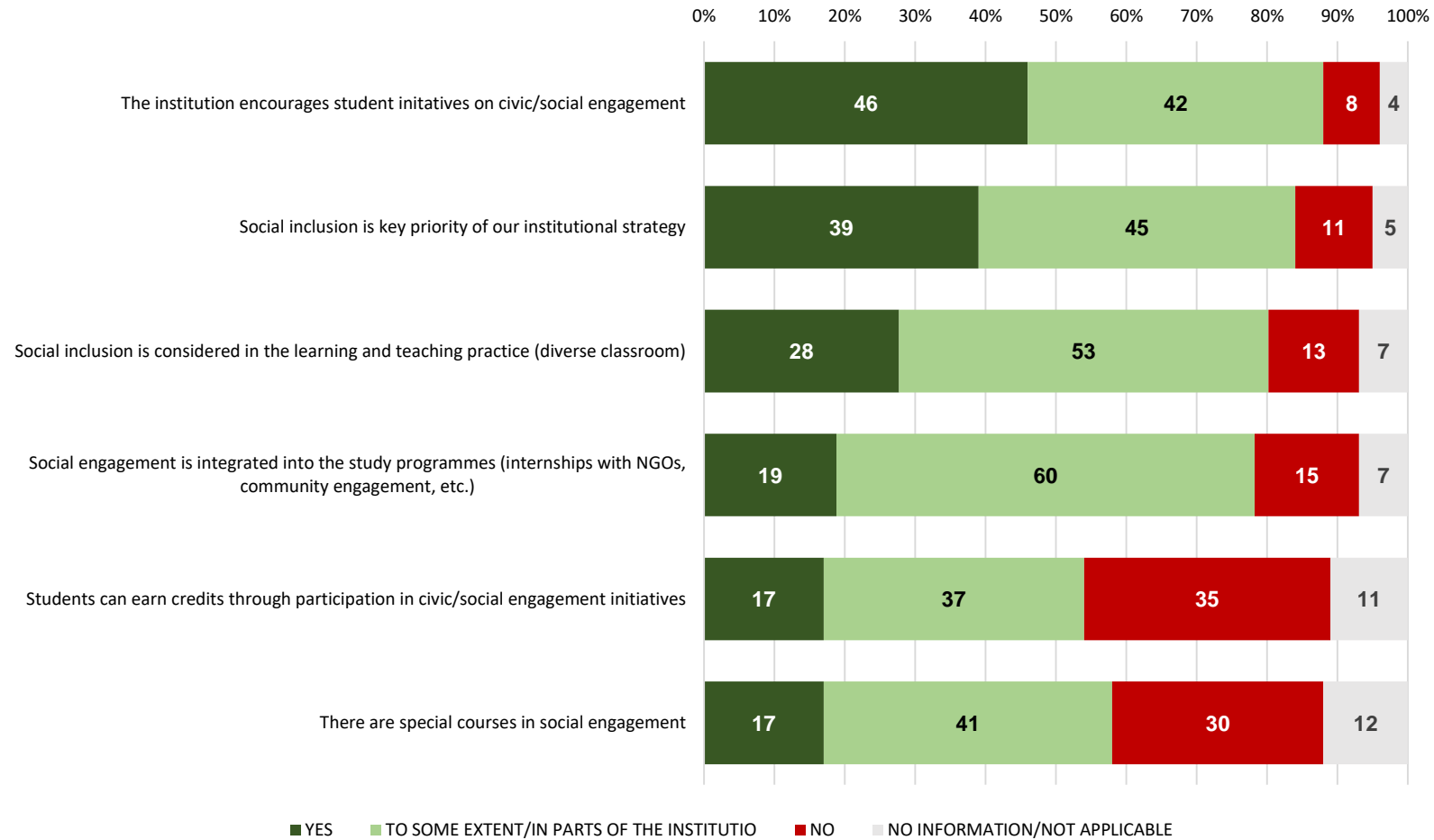
Kształtowanie kompetencji społecznych – komunikaty z konferencji z Paryża, Rzymu i Tirany

(Paris 2018): We therefore commit to developing policies that encourage and support higher education institutions to fulfil their social responsibility and contribute to a more cohesive and inclusive society through enhancing intercultural understanding, civic engagement and ethical awareness, ...

(Rome 2020) We recognise that further effort is required to strengthen the social dimension of higher education...

(Tirana 2024) As the world is in rapid change ... important consequences for higher education ... The green and digital transitions require ... Innovation and new technologies ... knowledge and skills and nurturing awareness, engagement and responsibility of learners.

At your "institution", does inclusiveness and social engagement have any impact on learning and teaching?
(Q. 28; N=288)

Source: EUA 2018: 46.

Jak kształtujemy kompetencje społeczne?

(wyniki projektu DASCHE)

FGI z partnerami z Polski – przykładowe opinie:

- **Od 2011 r. obserwujemy problem z kompetencjami społecznymi - nie wiemy, co z nimi zrobić, nie rozumiemy, jak je kształtować.** Zakładano, że student zdobywa je sam przez się.... postrzegane są jako biurokratyczny wymysł...
- Uczelnie mają problem w pokazywaniu swego podejścia do kompetencji społecznych, nawet, gdy robią coś wartościowego. Bezpieczniej jest przypisanie ich do przedmiotów humanistycznych za 5 ECTS-ów nakazanych przepisami.
- Głosy studentów (bardziej radykalne): „W naszej opinii kompetencje społeczne są bezrefleksyjnie przepisywane do programów i sylabusów z użyciem deskryptorów PRK i nikt nie wie jak je kształcić na uczelni. Dochodzi do kuriozalnych prób kształcenia kompetencji społecznych w ramach jednego, dedykowanego przedmiotu”.
- **Warto wskazać, jaki będzie skutek obniżenia poziomu tych kompetencji na zmianę społeczną; co się stanie, jeśli kompetencje społeczne nie będą wzmacniane przez edukację.**
- Kluczowe dla kompetencji społecznych jest określenie ... kim jest absolwent szkoły wyższej ((uniwersalne cechy absolwenta studiów). Z regulacji wewnętrznych uczelni z reguły nie wyłania się idea takiego absolwenta, zatem nie wspierają one kształtowania w nim pożądaných kompetencji społecznych.
- Należy zaangażować PKA (i odpowiednio ESG) w promowanie kształtowania kompetencji społecznych na uczelniach.

Przykłady kształtowania kompetencji dla przyszłości

Elastyczne systemy kształcenia z lat 90-tych (!)

- Wydział Elektroniki (dawna nazwa) Politechniki Warszawskiej
- System organizacji kształcenia w SGH

Przykłady z ostatniego dziesięciolecia

- „project-based learning” – PW
- „problem-based learning – PŁ, Centrum Współpracy Międzynarodowej
- Komunikacja i praca zbiorowa – CEMS SGH
- Kształtowanie kompetencji społecznych – PWSZ w Elblągu

Kształtowanie kompetencji społecznych

Przykład PWSZ w Elblągu (projekt DASCHE)

- Działanie celowe i planowe
- Zabezpieczenie finansowania
- Budowa Centrum Kompetencji Społecznych
- Moduł dydaktyczny
 - Składowa teoretyczna: moduł „*Kultura społeczna i zawodowa*”
 - Składowa praktyczna: różnorodność akceptowanych form działań prospołecznych
- Weryfikacja efektów:
 - Tradycyjna dla składowej teoretycznej
 - Metoda portfolio
 - Uznawanie efektów uczenia się zdobytych poza uczelnią
 - Praktyki
 - Inne metody

Komunikat z Tirany – kontynuacja

.. New instruments are needed ...This includes new modalities of education provision such as **micro-credentials ... joint programmes ...responding to Sustainable Development Goals ... digitalisation and physical and on-line learning and teaching .. Fostering flexible learning path in all HE programmes. ... High quality, learner-centered and innovative learning and teaching ... to develop competences .. To tackle global challenges ... transversal and future-proof skills, capacity for creative and critical thinking as well as civic competencies ...**

We need to ensure student-centered learning is a reality ... through research-based learning, cross-disciplinary retching approaches ...

Artificial intelligence (AI)... students and staff should be supported to understand and use AI responsibly

Konkluzja?

- Czy polskim uczelniom grozi „nieadekwatność” celów, metod i rezultatów kształcenia w stosunku do „kompetencji przyszłości” i trendów w edukacji?
- W dużej mierze zależy to od nich samych.

Dziękuję za uwagę!